

Звіт про діяльність Асоціації міст України за 2000-2001 роки.

Найважливішою метою майже десятирічної діяльності Асоціації міст України було і залишається становлення, розвиток і зміцнення місцевого самоврядування в Україні. Створення сильного, ефективного і дієвого місцевого самоврядування є запорукою побудови дійсно демократичної правової держави, громадянського суспільства. Саме ця мета була визначена ОСНОВНИМИ НАПРЯМАМИ (Програмою) діяльності АМУ на 2000-2001 роки, які були затверджені Національною Радою (Загальними Зборами) Асоціації 17 листопада 1999 року. На цьому ж засіданні Президентом АМУ було обрано Київського міського голову Олександра Омельченка, під керівництвом якого працювала Асоціація міст України останні два роки над втіленням в життя завдань своєї Програми:

- Інституційний розвиток Асоціації.
- Формування основних засад державної політики щодо місцевого самоврядування – участь в законотворчому, бюджетному процесі, формуванні законодавчої та нормативної бази місцевого самоврядування.
- Сприяння підготовці та підвищенню кваліфікації муніципальних кадрів.
- Міжнародна співпраця.
- Інформаційна та просвітницька діяльність.

Розділ І. Інституційний розвиток Асоціації

За останні два роки до Асоціації міст України вступили 83 міста та селища.

В 2000 році членами АМУ стали:

Козятин (Вінницької обл.), Апостолове (Дніпропетровської обл.), Енергодар, Вільнянськ, (Запорізької обл.), Городок, Ходорів, Радехів, Миколаїв, Судова Вишня та Великі Мости (Львівської обл.), Алчевськ, Кремінна (Луганської обл.), Болград (Одеської обл.), Нові Санжари (Полтавської обл.), Глухів, Буринь (Сумської обл.), Монастирська, Козова (Тернопільської обл.), Гриців (Хмельницької обл.), Жмеринка (Вінницької обл.). Сімферополь (АР Крим), Буча, Коцюбинське (Київської обл.), Таврійськ (Херсонської обл.), Неполюківці (Чернівецької обл.).

В 2001 році членами АМУ стали:

Балта (Одеська), Березне (Рівненська обл.), Берестечко (Волинська обл.), Богодухів (Харківська обл.), Борзна (Чернігівська обл.), Винники (Львівська обл.), Вахрушево (Луганська обл.), Великий Березний (Закарпатська обл.), Вінниця, Воловець (Закарпатська обл.), Волоське (с) (Хмельницька обл.), Волочиськ (Хмельницька обл.), Гола Пристань (Херсонська обл.), Городище (Черкаська обл.), Городок (Хмельницька обл.), Дніпрорудне (Запорізька обл.), Дунаївці (сmt) (Хмельницька обл.), Жашків (Черкаська обл.), Жовті Води (Дніпропетровська обл.), Здолбунів (Рівненська обл.), Зугрес (Донецька обл.), Іршава (Закарпатська обл.), Ічня (Чернігівська обл.), Кам'янка-Дністровська (Запорізька обл.), Кодима (Одеська обл.), Комарно (Львівська обл.), Лозове (с) (Хмельницька обл.), Лужани (Чернівецька обл.), Міжгір'я (Закарпатська обл.), Мерефа (Харківська обл.), Миколаївка (сmt) (Донецька обл.), Микулинці (сmt) (Тернопільська обл.), Молочанськ (Запорізька обл.), Нова Ушиця (сmt) (Хмельницька обл.), Носівка (Чернігівська обл.), Овруч (Житомирська обл.), Олександрівськ (Луганська обл.), Олександрівка (сmt) (Кіровоградська обл.), Остер (Чернігівська обл.), Охтирка (Сумська обл.), Перечин (Закарпатська обл.), Приморськ (Запорізька обл.), Пологи (Запорізька обл.), Радомишль (Житомирська обл.), Рахів (Закарпатська обл.), Сіверськ (Донецька обл.), Скала-Подільська (сmt) (Тернопільська обл.), Слов'яногірськ (Донецька обл.), Сатанів (Хмельницька обл.), Стара Ушиця (сmt) (Хмельницька обл.), Татарбунари (Одеська обл.), Угнів (Львівська обл.), Устинівка (сmt) (Кіровоградська обл.), Хмільник (Вінницька обл.), Христинівка (Черкаська обл.), Щастя (Луганська обл.)

На сьогоднішній день Асоціація міст України налічує 347 міст-членів.

Для організаційного та структурного зміцнення АМУ, координації роботи та наближення безпосередньо до міст створено і ефективно працюють 22 регіональних відділення Асоціації:

Вінницьке, Волинське, Дніпропетровське, Житомирське, Закарпатське, Запорізьке, Івано-Франківське, Київське, Кримське, Кіровоградське, Луганське, Львівське, Миколаївське, Полтавське, Рівненське, Сумське, Тернопільське, Харківське, Херсонське, Хмельницьке, Чернівецьке, Чернігівське.

В усіх регіональних відділеннях призначені виконавчі директори, облаштовані офіси. Для координації дій на виконання завдань, що стоять перед АМУ, щомісяця проводиться засідання Ради директорів.

Створення професійних спілок та секцій Асоціації міст України сприяє підвищенню її авторитету в містах та укріпленню позицій в державі. В спілки та секції за професійною ознакою об'єднуються керівники відповідних підрозділів та фахівці, які працюють в міських радах або підлеглих структурах в містах-членах АМУ.

З 1999 року працює Координаційна рада АМУ з питань комп'ютеризації, до складу якої входять відповідні фахівці міських рад. В квітні 2000 року та червні 2001 року відбулись її чергові засідання.

В 1998 році за ініціативи Львівських медиків започатковано Секцію АМУ з питань охорони здоров'я. В 2001 році Секція поновила свою роботу. Чергове засідання відбулось в травні під час проведення Всеукраїнської зустрічі міських голів «Мери за здоров'я молоді».

За останні два роки Асоціацією створені та працюють фахові об'єднання:

- Асоціація фінансистів міст України;
- Геральдична Рада;
- Спілка секретарів місцевих рад;
- Секція з питань освіти;
- Секція з питань культури;
- Секція з питань молодіжної політики;
- Секція з питань житлово-комунального господарства.

Протягом звітнього періоду, відповідно до Статуту Асоціації, щорічно проводились засідання Секції великих міст АМУ(у вересні 2000 року в Києві та у березні 2001 року в Яремчі Івано-Франківської області), традиційне спільне засідання Секцій середніх та малих міст АМУ в Іллічівську (у липні-серпні 2000р. та серпні 2001р.).

7 грудня 2000 року відбулися урочисті Загальні Збори АМУ на честь 10-річчя місцевого самоврядування в Україні. В цей день Указом Президента України Л.Д.Кучми № 1250/2000 від 25.11.2000р. установлене свято – День місцевого самоврядування. Ініціатором встановлення цього свята виступила Асоціація міст України.

За звітний період, починаючи з грудня 1999 року, проведено 12 засідань Правління АМУ, на яких були прийняті наступні рішення:

14 грудня 1999 року м. Київ

1. Про ситуацію в місті Василькові.
2. Про енергозабезпечення міст в зимовий період.

3. Про проект Угоди між Кабінетом Міністрів України і Асоціацією міст України.

4. Про затвердження основних напрямів діяльності (програми) Асоціації міст України на 2000-2001 роки.

5. Про голову Співки історичних міст Асоціації міст України.

6. Різне.

24 грудня 1999 року м. Київ

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України.

2. Про обговорення питань, що внесені на засідання Ради Регіонів при Президентові України.

Про енергозабезпечення міст в зимовий період.

Про приватизацію землі.

Про концепцію державної регіональної політики в Україні.

3. Про участь Асоціації міст України у розгляді проекту Закону України “Про Державний бюджет України на 2000 рік” в другому читанні.

4. Про проект Закону України “Про комунальну власність”.

5. Про створення департаменту підготовки та перепідготовки муніципальних кадрів та поширення муніципальних знань.

6. Про газету Асоціації міст України.

7. Про звільнення Коряка В.В. з посади Радника Асоціації міст України

8. Різне.

- Про утворення фонду для налагодження випуску комунальної техніки українського виробництва.

- Про надання коштів Полтавському та Львівському Регіональним Відділенням Асоціації міст України

- Про затвердження кошторису доходів та видатків Запорізького Регіонального відділення АМУ на 2000 рік.

- Про інформування міст-членів АМУ щодо “Правил забудови м.Києва” та проведення відповідного семінару.

28 січня 2000 року м. Київ

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України.

2. Про газету Асоціації міст України.

18 березня 2000 року м. Київ

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України.

2. Про Всеукраїнський референдум.

3. Про бюджет України на 2000 рік.

4. Про соціально-політичну ситуацію в містах України.

5. Про голову секції великих міст Асоціації міст України

6. Про звернення Полтавського РВ АМУ

7. Різне.

- Про події на шахті ім.Баракова ДХК “Краснодонвугілля”.
- Про заснування “Української муніципальної страхової компанії”.
- Про створення Геральдичної Ради Асоціації міст України.
- Про підтримку телепрограм "Родом з України"
- Про інформаційно-аналітичне видання “Регіони України. Інвестиційний профіль”.

27 травня 2000 року м. Київ

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про проекти законів України “Про делегування повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування” та “Про міліцію, яка утримується за рахунок коштів місцевого бюджету (місцева міліція), та міліцію місцевого самоврядування”
3. Про дії Асоціації міст України в підготовці бюджету України на 2001 рік
4. Про парламентські слухання “Про основні засади державної регіональної політики”
5. Про стан виконання Рішень Національної Ради та Правління Асоціації міст України
6. Про Сумське Регіональне відділення Асоціації міст України
7. Про Житомирське Регіональне відділення Асоціації міст України
8. Про Закарпатське Регіональне відділення Асоціації міст України
9. Про Рівненське Регіональне відділення Асоціації міст України
10. Про утворення фахового об’єднання “Спілки секретарів місцевих рад Асоціації міст України”
11. Про звернення Полтавського Регіонального відділення Асоціації міст України
12. Про ліквідацію КП “Виконавча дирекція” та дочірнього підприємства “САМ”
13. Про відрядження члена Правління АМУ до м.Стокгольм (Швеція).

19 вересня 2000 року м. Київ

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про проект Державного бюджету України на 2001 рік
3. Про стан підготовки міст до осінньо-зимового періоду
4. Про проведення урочистих Загальних зборів АМУ на честь 10-ї річниці місцевого самоврядування в Україні
5. Про Сумське РВ АМУ
6. Про Харківське РВ АМУ

7. Про Івано-Франківське РВ АМУ
8. Про Концепцію закону України “Про територіальну громаду”, розроблену експертами АМУ
9. Про проекти Законів України
10. “Про внесення змін до Закону України “Про місцеві державні адміністрації” та “Про внесення змін до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”
11. Про відрядження представника АМУ до м.Гаага (Нідерланди)
12. Про нагородний знак АМУ
13. Про надання безпроцентної позики працівнику виконавчої дирекції АМУ Юшкевич Т.А.
14. Про матеріальну допомогу на лікування міського голови міста Свалява Міговка М.М.

7 грудня 2000 року

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про Звіт виконавчої дирекції Асоціації міст України
3. Про питання, що вносяться на розгляд Національної Ради
4. Про регіональні відділення Асоціації міст України
5. Про преміювання працівників виконавчої дирекції Асоціації міст України
6. Про виконання Державної програми оновлення трамвайного парку міського електротранспорту України

14 лютого 2001 року

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про прийом в асоційовані члени Асоціації міст України
3. Про формування місцевих бюджетів на 2001 рік
4. Про законопроект “Про внесення змін до Закону України “Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів”
5. Про Регіональні відділення АМУ
6. Про передачу заборгованості міст членів АМУ
7. Про Указ Президента України “Про місцеву міліцію”
8. Про ліквідацію департаменту підготовки та перепідготовки муніципальних кадрів та поширення муніципальних знань
9. Про утворення Секції з питань освіти Асоціації міст України
10. Про порядок проведення серед засобів масової інформації Всеукраїнського конкурсу на краще висвітлення теми місцевого самоврядування.

11 березня 2001 року

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про Вінницьке Регіональне відділення Асоціації міст України
3. Про Кримське Регіональне відділення Асоціації міст України
4. Про святкування 10-ї річниці Асоціації міст України
5. Про звернення Івано-Франківського міського голови
6. Про внесення змін до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”
7. Про допомогу містам і районам Закарпаття, що постраждали від катастрофічної повені 3-5 березня 2001р.

25 травня 2001 року

1. Про ситуацію, що склалась у містах з енергозабезпеченням
2. Про прийом в дійсні члени
3. Про прийом в асоційовані члени Асоціації міст України
4. Про участь АМУ в бюджетному процесі 2002 року: Основні напрями бюджетної політики на 2002 рік
5. Про хід реалізації адміністративної реформи в Україні
6. Про проекти Законів України “Про місцеве самоврядування” (нова редакція) та “Про внесення змін до Закону України “Про місцеві державні адміністрації”
7. Про сплату членських внесків
8. Про Полтавське Регіональне відділення Асоціації міст України
9. Про Луганське Регіональне відділення Асоціації міст України
10. Про Миколаївське Регіональне відділення Асоціації міст України
11. Про Івано-Франківське Регіональне відділення Асоціації міст України
12. Про Кіровоградське Регіональне відділення Асоціації міст України
13. Про затвердження складу Координаційної ради Секції з питань освіти при АМУ “Освітняни”
14. Про утворення Секції з питань культури і мистецтв АМУ
15. Про підвищення якості знезараження питної води.

17 серпня 2001 року

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про план підготовки до святкування 10-ї річниці Асоціації міст України

28 вересня 2001 року

1. Про прийом в дійсні члени Асоціації міст України
2. Про проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 р.»

3. Про формування лобістської групи місцевого самоврядування у Верховній Раді України
4. Про затвердження кошторису витрат до підготовки та святкування 10-ї річниці Асоціації міст України
5. Про збільшення штатного апарату та фонду заробітної плати РВ АМУ
6. Про звернення Чернігівського регіонального відділення АМУ
7. Про утворення Секції АМУ з питань житлово-комунального господарства
8. Про утворення Секції АМУ з питань молодіжної політики

З вересня 2001 року розпочато роботу по підготовці до 10-ї річниці заснування Асоціації міст України, яка буде відзначатись в червні 2002 року. Правління Асоціації затвердило План підготовки до цієї події та кошторис витрат. Сподіваємося, що цей ювілей стане святом для українських міст, які вже десять років відчують підтримку та допомогу в розвитку ефективного та дієвого місцевого самоврядування з боку Асоціації.

В цьому розділі доцільно відмітити, що виконавча дирекція Асоціації міст України постійно докладно інформує всі міста-члени та регіональні відділення про події, що відбуваються в Асоціації, шляхом розсилки друкованих документів – інформаційних листів, коментарів, брошур, періодичних видань тощо, а також розміщуючи всю інформацію в мережі Інтернет на своїй сторінці www.auc.org.ua.

Розділ II. Про участь АМУ у формуванні законодавчої та нормативної бази місцевого самоврядування

Більше десяти років тому - 7 грудня 1990 року був прийнятий закон “Про ради народних депутатів та місцеве самоврядування”, який став важливою віхою в розбудові демократичного суспільства в Україні. З того часу почалось відродження місцевого самоврядування в нашій державі. З прийняттям Конституції у 1996 році місцеве самоврядування було закріплено на конституційному рівні. В липні 1997 року Верховною Радою України було ратифіковано Європейську Хартію місцевого самоврядування. Асоціація міст України була одним із найактивніших ініціаторів щодо підписання Україною Європейської Хартії місцевого самоврядування.

В тому ж 1997 році був прийнятий Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”, що мав стати вагомим кроком до реального самоврядування в нашій державі.

Сьогодні правова база місцевого самоврядування загалом відповідає мінімально-достатнім вимогам Європейської Хартії місцевого самоврядування, але необхідне правове забезпечення діяльності місцевого самоврядування ще й досі не створене. Через неврегульованість окремих питань в законодавстві виникають конфлікти місцевих і центральних інтересів. Але незважаючи на проблеми та супротив з боку прихильників «управлінської вертикалі», місцеве самоврядування утверджується в Україні. Реформи в місцевому самоврядуванні навряд чи були б можливі без багаторічної активної діяльності Асоціації. АМУ виступає ініціатором по цілому ряду законодавчих актів, що стосуються місцевого самоврядування та внесення змін і доповнень до чинного законодавства про місцеве самоврядування. На виконання статутних цілей та завдань Асоціації міст України, фахівці АМУ беруть активну участь в законотворчому процесі і формуванні законодавчої бази місцевого самоврядування, також АМУ представляє інтереси своїх членів перед центральними органами державної влади – Верховною Радою, Адміністрацією Президента України, Кабінетом Міністрів.

АМУ систематично відслідковує процес законотворення та формування основних засад державної політики і правової бази місцевого самоврядування. Налагоджено зв'язки з Комітетами Верховної Ради України - з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, бюджету та економічної політики. Протягом 2000-2001 років року до Верховної Ради було внесено більше 300 пропозицій та зауважень Асоціації міст України до законопроектів, які розглядались в комітетах.

Президент АМУ О.Омельченко та міські голови-члени Правління АМУ включені до складу Національної Ради з узгодження діяльності загальнодержавних і регіональних органів та місцевого самоврядування, яка була створена як консультативно-дорадчий орган при Президентові України відповідно Указу №1331/2000 від 13 грудня 2000 року.

Вагомим досягненням в діяльності АМУ стало Розпорядження Президента України “Про забезпечення комплексного розвитку малих міст” №327/2000-рп від 19 жовтня 2000 року було, яке було підписане в результаті зустрічі Президента України Л.Д.Кучми з Віце-президентом Асоціації міським головою м.Іллічівськ В.Я.Хмельнюком. Відповідно до цього Розпорядження Кабінетом Міністрів України за участю Асоціації міст України та відповідних

органів влади підготовлено та подано на розгляд Верховної Ради проект загальнодержавної Програми розвитку малих міст України. Цей проект було схвалено учасниками відкритого традиційного засідання Секцій середніх та малих міст АМУ, яке проходило в Іллічівську з 6 по 8 серпня 2001 року.

Міські голови міст-членів АМУ також працюють у складі Міжвідомчої комісії з питань місцевого самоврядування при Кабінеті Міністрів України. Постановою Кабінету Міністрів від 2 липня 2000 року № 956 до складу цієї комісії включено Президента Асоціації, Київського міського голову О.О.Омельченка.

Важливою віхою стала зустріч членів Правління Асоціації з Прем'єр-міністром України А.Кінахом 17 серпня 2001 року. На цій зустрічі були обговорені важливі для життя міст питання:

- Про вдосконалення податкової системи та міжбюджетних відносин.
- Про ситуацію, що склалася в містах з енергозабезпеченням.

22 серпня 2001 року були підписані Доручення Прем'єр-міністра України А.Кінаха відповідним міністерствам та відомствам за підсумками зустрічі з членами правління Асоціації міст України. 28 серпня 2001 року Кабінет Міністрів України видав Постанову №1123 «Про доцільність очолення Міжвідомчої комісії з питань місцевого самоврядування при КМУ безпосередньо Головою Уряду».

Традиційно співпрацює Асоціація з Фондом сприяння місцевому самоврядуванню при Президентові України. Спільно готуються законопроекти та зауваження до них, проводяться семінари та «круглі столи». 30 серпня 2001 року Президент України Л.Кучма підписав Указ «Про державну підтримку розвитку місцевого самоврядування в Україні», яким затверджена відповідна Державна програма. Асоціація міст України та Фонд підтримки місцевого самоврядування виступили ініціаторами створення цієї програми та спільно працювали над її проектом. В пункті 2 Указу визначено, що «розвиток місцевого самоврядування є на сучасному етапі одним з найпріоритетніших напрямів державної політики України». Асоціація міст України визначена серед виконавців основних заходів програми.

Активною співпрацею у відстоюванні прав та інтересів місцевого самоврядування визначені відносини Асоціації міст України та Спілкою лідерів місцевих та регіональних влад України. Фахівці АМУ та Спілки спільно працюють над підготовкою проектів законів та інших нормативних актів. Так була підготовлена

Концепція державної регіональної політики України, яка затверджена Указом Президента України від 25 травня 2001 року № 341/2001. 13 вересня 2001 року Кабінет Міністрів України видав Розпорядження № 437-р «Про заходи щодо реалізації Державної регіональної політики України». Також у співпраці Співки лідерів та АМУ був підготовлений проект Закону України «Про місцеве самоврядування» (нова редакція) та в липні 2001 року переданий на розгляд Верховної Ради. Цей документ було розглянуто та погоджено на засіданні Секцій середніх та малих міст АМУ в Іллічівську.

Фахівці АМУ у співпраці і Товариством науковців по сприянню муніципальній реформі, яке діє при Асоціації міст України, розробили та подали на розгляд Верховної Ради законопроект «Про територіальну громаду». Також на розгляді Верховної Ради знаходяться законопроекти «Про міліцію, яка утримується за рахунок коштів місцевого бюджету (місцеву міліцію) та міліцію місцевого самоврядування» та «Про делегування повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування», які розроблені фахівцями Асоціації міст України.

В 2001 році Верховною Радою прийнято закони «Про службу в органах місцевого самоврядування» та «Про органи самоорганізації населення», проекти яких готувались за участю фахівців АМУ.

Оскільки фінансова забезпеченість є найважливішою проблемою міст, Асоціація вважає одним із головним напрямів роботи участь в бюджетному процесі. Постійно на засіданнях Правління АМУ розглядаються бюджетні питання, приймаються рішення щодо вимог АМУ до бюджету по захисту інтересів міст, даються відповідні доручення керівництву та фахівцям АМУ. Для виконання доручень Правління щодо участі в бюджетному процесі та відстоюванні інтересів міст на початку 2001 року була створена консультативно-аналітична група АМУ по впровадженню бюджетної реформи.

Про послідовність і наполегливість роботі над поліпшенням фінансового забезпечення міських бюджетів свідчать дії Асоціації міст України по відстоюванню інтересів міст в бюджетному процесі як 2001 так і 2002 року.

Неодноразово Асоціація міст України протягом цих двох років поверталась до проблеми реформування міжбюджетних відносин та формування проекту бюджету України. Бюджетні питання щорічно обговорюються на традиційному засіданні Секцій середніх і малих міст в Іллічівську. Були прийняті рішення, погоджені Правлінням

АМУ та направлені звернення до Президента України та Верховної Ради України. В рішеннях Правління висувались основні вимоги АМУ для захисту інтересів міст. Також Президент Асоціації звертався і до Голови Верховної Ради України та Прем'єр-міністра України з проханням підтримати позицію АМУ щодо формування державного бюджету на наступний рік.

У своєму прагненні змінити бюджетну систему в державі АМУ знайшла розуміння та підтримку Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерства фінансів України. Експерти АМУ були залучені до роботи над проектом Бюджетного Кодексу України, який було прийнято Верховною Радою України 22 березня 2001 р. та підписаний Президентом України 21 червня 2001 р. Необхідно відзначити, що прийняття Бюджетного кодексу України, який містить важливі новації щодо міжбюджетних відносин та формування місцевих бюджетів, стало найбільш значною передумовою регламентації бюджетного процесу і міжбюджетних відносин.

Бюджетний Кодекс України, є запорукою створення прозорого і справедливого механізму формування та розподілу публічних фінансів, сприятиме уникненню суб'єктивного підходу при розподілі бюджетних коштів, виконанню в повному обсязі та на належному рівні функцій і повноважень органів місцевого самоврядування.

В той же час, неврегульованими залишаються питання щодо формування бюджетів міст районного значення, сіл і селищ, органи місцевого самоврядування яких реально позбавлені фінансових ресурсів та влади здійснювати незалежну діяльність в інтересах своїх територіальних громад.

Треба відмітити, що в Основних напрямках бюджетної політики на 2002 р. (Бюджетній резолюції), схваленій Постановою Верховної Ради України від 21 червня 2001 р. № 2543-III, врахована більша частина пропозицій Асоціації міст України до цього документу, прийнятих Правлінням АМУ 25 травня 2001 р.

Так, зокрема, пунктом 5.1. Основних напрямків бюджетної політики на 2002 р. передбачається "Удосконалити розподіл податкових надходжень між Державним бюджетом України, бюджетом Автономної Республіки Крим та місцевими бюджетами. Перевести на власну доходну базу місцеві бюджети із закріпленням за ними доходних джерел на постійній основі, визначивши перелік доходів і видатків, що не враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів. Частка місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України з урахуванням субвенцій на соціальний захист

населення не може бути нижче 40 відсотків", що відповідає основним вимогам представників органів місцевого самоврядування.

Усвідомлюючи свою частину відповідальності за збереження соціального спокою в Україні та належне забезпечення фінансової дисципліни, з метою недопущення нарощування заборгованості по заробітній платі та соціальних виплатах, Асоціація міст України вважає за потрібне передбачити в проекті Закону України "Про Державний бюджет України на 2002 рік" такі зміни:

1. Збільшити чистий трансферт місцевим бюджетам (різниця між дотаціями та вилученнями) на 1 млрд. гривень.
2. Встановити спільну відповідальність місцевих органів влади та держави за виконання місцевих бюджетів по доходах, розрахованих Міністерством фінансів України, яка повинна бути передбачена в договорах між органами місцевого самоврядування та органами Державного казначейства України на місцях.
3. Передбачити в проекті Закону України "Про Державний бюджет України на 2002 рік" розділ, який передбачає розрахунок обсягів трансфертів з районних бюджетів до бюджетів міст районного значення, селищ, сіл.
4. Доручити Державній податковій адміністрації України забезпечити своєчасне прийняття до виконання державними податковими адміністраціями затверджених місцевими радами бюджетів.
5. Встановити, що не менше 10 відсотків обласного бюджету (бюджету АРК) за рішенням обласної (Верховної Ради АРК) повинно бути розподілено між бюджетами міст обласного (республіканського) значення, районними бюджетами.
6. Передбачити субвенцію на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів на виконання власних повноважень внаслідок встановлення державою пільг по податках, зокрема, статті 44 проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2002 рік".
7. Нормативи щоденних перерахувань коштів, що передаються до Державного бюджету України, розраховувати лише щодо доходів, які згідно статей 64, 66 Бюджетного кодексу України враховуються при розрахунку обсягів трансфертів до місцевих бюджетів.
8. Залишати 1,5 відсотка надходжень від податку на прибуток підприємств в спеціальному фонді бюджетів міст - обласного значення і витратити їх за рішеннями відповідних територіальних громад для фінансування житлового будівництва для військовослужбовців.

9. Передбачити, що надходження податку на прибуток підприємств комунальної власності зараховується до бюджетів відповідних територіальних громад.

Перспективи розвитку місцевого самоврядування - це майбутнє розумного розвитку України. Асоціація міст України прикладає чимало зусиль для того, щоб місцеве самоврядування логічно розвивалось і отримувало ті необхідні важелі управління, які б дозволили територіальним громадам бути самостійними не лише в частині фінансових ресурсів, а й у вирішенні державних питань на місцевому рівні.

Важливу роль в досягненні успіхів у відстоюванні інтересів міст при формуванні бюджету мають громадські слухання. Деякі міста вже мають позитивний досвід проведення громадських слухань, про що ми інформували членів АМУ. Сподіваємося, що і в цьому році органи місцевого самоврядування звернуться до громадських слухань, як до одного із методів відстоювання прав територіальної громади.

Продовжується робота Асоціації по наданню методичної допомоги містам в розробці Статутів міст. В 2000 році при АМУ організований Центр методично-інформаційної допомоги органам місцевого самоврядування у розробці Статутів територіальних громад.

Одним із головних видів діяльності Асоціації є надання членам АМУ інформації про законодавчий процес, консультаційна та правова допомога органам місцевого самоврядування.

В 2000 році Асоціацією міст України видано та розповсюджено збірники нормативних актів "Повноваження місцевого самоврядування":

- "Регулювання земельних відносин, будівництво, архітектура та охорона навколишнього середовища";
- "Регулювання відносин у сфері соціального захисту населення, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту";
- брошура "Організаційно-правові проблеми створення та діяльності муніципальної міліції";

Окремим виданням вийшов "Збірник нормативних актів про місцеве самоврядування в Україні".

Вже не перший рік Асоціація міст України випускає статистичні збірники щодо фінансового та соціально-економічного стану міст. Бюлетень «Фінансовий стан міст» виходить щоквартально. Щороку видається брошура "Соціально-економічні показники розвитку міст".

Міста-члени АМУ систематично забезпечуються матеріалами щодо законодавства України та самими нормативними актами. Фахівці правового департаменту виконавчої дирекції АМУ надають роз'яснення з приводу чинного законодавства міським головам, депутатам та секретарям міських рад, виконавчим комітетам.

Велика роль в роботі АМУ по формуванню законодавчої та нормативної бази місцевого самоврядування відводиться мережі регіональних відділень. 22 РВ АМУ складають мережу, за допомогою якої здійснюється розповсюдження та збирання інформації з питань удосконалення законодавства щодо місцевого самоврядування, фінансового стану міст та формування місцевих бюджетів. На базі регіональних відділень проводяться “круглі столи” для міських голів та депутатів міських рад по обговоренню пропозицій до законопроектів та нормативних актів.

Розділ III. Просвітницька діяльність АМУ, сприяння підготовці та перепідготовці муніципальних кадрів, поширення кращого досвіду управління на місцях

Основним завданням цього напрямку діяльності Асоціації міст України є удосконалення системи управління на місцевому рівні та поглиблення професійних знань службовців місцевого самоврядування, покращання системи та рівня надання комунальних та соціальних послуг в містах. На виконання цього завдання в програмі діяльності АМУ щорічно передбачається велика кількість навчально-інформаційних заходів – семінари, “круглі столи”, робочі групи для міських голів, секретарів рад, працівників комунального господарства, депутатів міських рад. Заходи проводяться як силами АМУ, так і у співпраці з іншими організаціями.

Так за останні два роки Асоціацією були організовані та проведені:
в 2000 році

- Науково-практичний семінар "Організаційно-правові проблеми створення і діяльності муніципальної міліції в містах" (АМУ спільно з "Товариством науковців по сприянню муніципальній реформі", січень)
- Семінар по обговоренню програм підготовки муніципальних службовців, підготовленої Швейцарським Інститутом Економіки (у співпраці з Радою Європи, лютий).
- Конференція “Муніципальні комп'ютерні системи” (спільно з Київською міськрадою, квітень).

- Конференція «Взаємодія органів місцевого самоврядування в процесі демократизації суспільства відповідно до Європейської Хартії місцевого самоврядування» (у співпраці з Радою Європи, травень).
- Перша Всеукраїнська зустріч міських голів «Мери за дружні для молоді міста» (травень).
- Конференція «Регіони та центр: шляхи до гармонізації суспільства» (у співпраці із Спілкою лідерів, червень).
- «Круглий стіл» на тему «Концептуальні засади законопроекту «Про територіальні громаду» (у співпраці з Товариством науковців по сприянню муніципальній реформі, липень).
- «Круглий стіл» на тему «Обговорення концепції законопроекту «Про територіальні громаду» (у співпраці з Товариством науковців по сприянню муніципальній реформі, вересень).
- Семінар «Місцеві фінанси та бюджетні відносини» (у співпраці з Радою Європи, жовтень).
- Семінар «Статут територіальної громади: проблеми розробки та впровадження» (у співпраці з Радою Європи та Академією муніципального управління, жовтень).
- Семінар «Сучасні моделі управління комунальними службами» (у співпраці з Радою Європи та Чернігівською міськрадою, листопад).
- Семінар «Роль та структура регіональних асоціацій місцевих влад» (у співпраці з Радою Європи та Дніпропетровським РВ АМУ, листопад).
- Науково-практичний семінар «Обговорення законопроекту «Про територіальну громаду» (у співпраці з Чернівецьким РВ АМУ, грудень).

В 2001 році

- «Круглий стіл» по обговоренню змін і доповнень до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (січень).
- Науково-практичний семінар «Обговорення законопроекту «Про територіальну громаду» (у співпраці з Житомирською міськрадою, січень).
- «Круглий стіл» з питань освіти (лютий).
- Семінар «Реформа міжбюджетних відносин і організація фінансового планування в органах місцевого самоврядування. Досвід Польщі та уроки для України» (у співпраці з Асоціацією фінансистів міст України, лютий).

- Семінар «Сучасні проблеми управління комунальним господарством міста» (у співпраці з Радою Європи та Запорізьким РВ АМУ, лютий).
- Науково-практичний семінар «Обговорення проекту Закону України «Про територіальну громаду» (у співпраці з Боярською міською радою, березень).
- Семінар «Правовий захист органів місцевого самоврядування» (у співпраці з Радою Європи, березень).
- Семінар «Вдосконалення системи управління в місцевому самоврядуванні та роль підготовки кадрів» (у співпраці з Радою Європи та Харківським РВ АМУ, квітень).
- «Круглий стіл» по обговоренню законопроектів про місцеве самоврядування (у співпраці з Івано-Франківським РВ АМУ, квітень).
- Семінар «Управління нерухомим муніципальним майном в історичних містах України та Польщі» (у співпраці з Центром адаптації архітектурного середовища історичних міст, квітень).
- «Круглий стіл» по обговоренню законопроектів «Про місцеве самоврядування (нова редакція) та проекту Муніципального Кодексу (у співпраці з Харківським РВ АМУ, травень).
- Семінар «завдання органів місцевого самоврядування в умовах реформування міжбюджетних відносин» (у співпраці з РТГ, травень).
- Всеукраїнська зустріч міських голів «Мери за здоров'я молоді» (у співпраці з Київрадою, травень).
- Семінар «Реформування системи управління в міст, районі в місті у контексті адміністративної реформи» (у співпраці з Товариством науковців по сприянню муніципальній реформі, червень).
- Інформаційний семінар «Міжнародна інформаційна мережа місцевого самоврядування» (в рамках проекту ЛОГІН, липень).
- «Круглий стіл» з питань правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування (у співпраці з Чернівецьким РВ АМУ, серпень).
- «Круглий стіл» на тему «Підготовка та перепідготовка муніципальних кадрів. Потреби та реалії» (в рамках проекту ЛОГІН, вересень).

- Семінар «Обов'язкове соціальне медичне страхування як форма соціального захисту інтересів населення» (у співпраці з Київрадою, жовтень).
- Конференція “Досвід вирішення проблем реформування комунального господарства міст України” (у співпраці з ПАДКО, листопад).
- Конференція «Місцеві фінанси та міжбюджетні відносини в Україні (у співпраці з Радою Європи, листопад).
- Семінар “Досвід створення та діяльність інформаційно-консультативних центрів” (у співпраці з Асоціацією Голландських муніципалітетів, грудень).

В 1995 році Асоціація міст України в разі з Київською міською державною адміністрацією виступила засновником Академії муніципального управління. Всі ці роки АМУ плідно співпрацює з Академією в напрямі поширення досвіду та вдосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів для роботи в місцевому самоврядуванні. Так до бібліотеки Академії передаються всі видання АМУ, студенти проходять практику під керівництвом фахівців Асоціації, керівники та викладачі Академії беруть участь в навчальних заходах АМУ, щороку у вересні керівники АМУ та міські голови читають для студентів лекції з питань місцевого самоврядування. При Академії муніципального управління діє Інститут підготовки та перепідготовки кадрів.

Важливе місце в діяльності Асоціації міст України, спрямованій на збирання та розповсюдження інноваційного досвіду управління на місцях, займає проект “Кращі практики в місцевому самоврядуванні України”, що другий рік реалізується в АМУ.

В 2000 році проект виконувався за фінансової підтримки АМР США. Так було видано і розповсюджено серед членів АМУ п'ять випусків ілюстрованого бюлетеню “Кращі практики” і проведено п'ять презентаційних семінарів:

- в Києві (грудень 1999 р.),
- в Івано-Франківську (лютий 2000 р.),
- в Харкові (квітень 2000 р.),
- в Іллічівську (серпень 2000 р.),
- в Києві (жовтень 2000 р.).

В кінці року було випущене повнокольорове видання “Кращий досвід в місцевому самоврядуванні України”, що є логічним завершенням першого року видання бюлетенів “Кращих практик”.

В 2001 році здійснення проекту продовжувалось за фінансової підтримки Канадського Фонду співробітництва. Вийшли в світ чотири випуски бюлетеню «Кращі практики в місцевому самоврядуванні в Україні та проведені три презентаційні семінари:

в Києві (в лютому 2001 р.),

в Тернополі (в квітні 2001 р.),

в Києві для представників районних державних адміністрацій (червень 2001 р.).

За два роки Асоціація міст України відпрацювала власну методикку збору та підготовки матеріалів «кращих практик». Залучаючи інформаційні ресурси регіональних відділень та регіональних експертів, АМУ вже протягом двох років забезпечує щоквартальний випуск бюлетенів.

Цікавим і корисним для муніципальних фінансових управлінь став матеріал брошури «Європейська Хартія місцевого самоврядування: місцеві фінанси», що вийшла в світ і була розіслана в міста в 2000 році.

В 2001 році Асоціація міст України видала навчальний посібник «Місьцеве самоврядування в Україні: історія, сучасність, перспективи розвитку», підготовлений фахівцями АМУ. Видання, присвячене 10-річчю місцевого самоврядування в Україні, розіслано до навчальних закладів України, які займаються підготовкою кадрів для роботи в органах місцевого самоврядування.

Безумовно важливу роль в просвітницькій діяльності Асоціації відіграють регіональні відділення. Спираючись на мережу регіональних відділень та їх підготовлений персонал, АМУ здатна здійснювати свою стратегію в напрямі удосконалення системи управління на місцевому рівні, поглиблення професійних знань муніципальних службовців, покращання системи та рівня надання комунальних послуг шляхом розповсюдження друкованих матеріалів та проведення навчально-інформаційних заходів.

Розділ IV. Міжнародна співпраця

2000 та 2001 роки в діяльності Асоціації міст України позначились подальшим розвитком міжнародної співпраці: зміцненням зв'язків з закордонними партнерами та розширенням стосунків з асоціаціями органів місцевого самоврядування зарубіжних країн. В рамках програми міжнародної діяльності Асоціація міст України:

- організує та проводить міжнародні семінари, конференції та форуми в Україні;
- направляє представників міст для участі в семінарах, конференціях, навчальних поїздках, які проводяться за кордоном;
- організує візити до України делегацій представників партнерських асоціацій;
- виконує міжнародні проекти, спрямовані на поліпшення та розвиток місцевого самоврядування в Україні;
- сприяє містам-членам в участі в міжнародних програмах та проектах;
- сприяє містам у встановленні та налагодженні партнерських зв'язків з закордонними містами;
- інформує міста-члени про семінари та конференції, які проводяться в інших країнах.

Співпраця з Росією

В 1998 році був підписаний договір про співпрацю з Союзом російських міст. Ця співпраця з кожним роком розвивається і набуває конкретного змісту.

В 2000 році в міста-члени АМУ були направлені запрошення для участі :

- у Всеросійському Форумі "Міста Росії: будівництво і архітектура на рубежі століть" (м.Омськ)
- у Всеросійському науково-промисловому Форумі "Росія єдина" (м. Нижній Новгород). В даний час організовано збір інформації щодо участі українських міст у Форумі.

Протягом 2000 року була зібрана інформація з міст-членів АМУ, які мають угоди про співпрацю з російськими містами, відомості про співробітництво українських підприємств з підприємствами Російської Федерації та побажання українських міст встановити партнерські зв'язки з російськими містами. Узагальнена інформація наприкінці 2000 року була направлена до Посольства України в Російській Федерації для сприяння розвитку та встановлення партнерських відносин між українськими та російськими містами. Посольство України в Росії провело ряд зустрічей з зацікавленими організаціями Росії: Союзом російських міст, Конгресом місцевого самоврядування, Асоціацією «Поріднені міста», в результаті яких було досягнуто розуміння щодо продовження співпраці українських та російських міст. Таким чином було прийнято рішення щодо проведення форуму партнерських міст Україна-Росія. З російського боку організатором форуму виступила Асоціація поріднених міст. Її

Президент –губернатор Московської області Б.Громов, звернувся до Президента України Л.Кучми з пропозицією провести українсько-російський форум міст для поглиблення партнерських відносин між містами та підписання нових угод про співпрацю. Форум було вирішено провести в Києві. Організатором виступила Асоціація міст України у співпраці з Київською міською радою. 18-19 жовтня 2001 року в Києві відбувся III Форум міст-партнерів Україна – Російська Федерація “Крок до демократичного суспільства”. Загалом у форумі взяли участь міські голови 39 українських міст та 45 мерів російських міст. Під час роботи форуму було підписано 11 угод про співпрацю між українськими та російськими містами. Учасники форуму прийняли спільне Звернення до президентів України та Росії. У Зверненні наголошено про необхідність подальшого розвитку місцевого самоврядування та поглиблення муніципальних реформ в обох країнах та задекларовано співпрацю українських та російських міст в напрямі розвитку місцевого самоврядування у відповідності до Європейської Хартії місцевого самоврядування та з метою побудови демократичного громадянського суспільства. З українського боку Звернення підписав Президент АМУ, Київський міський голова О.Омельченко, з російського боку – Президент Асоціації «Поріднені міста», Губернатор Московської області Б.Громов.

Співпраця з Польщею

Декларація про співпрацю з Асоціацією польських міст була підписана в червні 1999 року в рамках візиту до Польщі Президента України Л.Кучми та делегації міських голів. Протягом року велись переговори з польськими партнерами. В травні 2000 року делегація Асоціації міст України в складі 20 міських голів та представників міст участь у Першому Форумі партнерських міст Польща – Україна, який відбувся в м. Осторовець Свектошинські (Польща). Крім Договору про співпрацю між Асоціацією міст України та Асоціацією польських міст, під час Форуму підписано договори про співпрацю між м. Бар (Україна) та містами Єнджеюв і Скаржисько Каменна (Польща); м. Жмеринка (Україна) та м. Скаржисько Каменна (Польща).

Фахівцями департаменту по роботі з містами та міжнародної співпраці підготовлена інформація про діяльність АМУ, зокрема щодо досвіду співпраці з польськими партнерами для опублікування в довіднику міжнародної громадської організації Українсько-польський /Польсько-український Форум.

4-5 жовтня 2001 року в місті Рівне було проведено Другий Форум партнерських міст Польща-Україна. У форумі взяли участь 50 міських голів українських міст та 60 мерів та представників польських міст. Результатом проведення форуму стало підписання 5 угод про співпрацю між українськими та польськими містами. Форум було організовано за фінансової підтримки фонду “Ініціатива Співпраці Польща-Америка-Україна”.

В 2000 році міські голови 12 українських міст взяли участь в проекті “Формування механізмів регіональної співпраці між місцевою владою та діловими колами України та Польщі”, що виконувався за програмою “Ініціатива Співпраці Польща-Америка-Україна” та за підтримки Агентства міжнародного розвитку США (USAID Інститутом трансформації суспільства (Україна)). В рамках проекту було проведено науково-практичний інтерактивний семінар “Взаємовідносини України та Польщі на муніципальному рівні: форми та перспективи» та відбувся навчальний візит міських голів до Нижньосілезький навчальний центр для працівників органів місцевого самоврядування (Польща).

Співпраця з Радою Європи.

Асоціація міст України не перший рік плідно співпрацює з програмою Ради Європи «За демократичну стабільність». В рамках цієї співпраці АМУ організує семінари та конференції для міських голів, секретарів рад, працівників муніципальних органів за участю експертів Ради Європи. В розділі III цього звіту перелічені міжнародні заходи, проведені за останні два роки за сприяння Ради Європи.

Також важливим напрямом у співпраці АМУ та Ради Європи за останні два роки є організація та проведення засідання робочих груп по підготовці матеріалів для РС з питань стану місцевого самоврядування в Україні. До складу робочих груп входять українські фахівці та європейські експерти.

Так у 2000 році було проведено два засідання робочої (в березні та липні) з підготовки видання “Європейська Хартія місцевого самоврядування. Український коментар”. До складу робочої групи були включені міжнародні експерти та члени експертної ради АМУ з питань місцевого самоврядування – представники урядових структур та наукових кіл. Книжка вийшла в світ в грудні 2000 року та була поширена в містах-членах АМУ, навчальних закладах, зацікавлених організаціях.

В 2001 році відбулося три засідання робочою групи з підготовки доповіді Ради Європи «Місцеві фінанси в Україні». Делегація у

складі керівника доповіді експерта РЄ Ж.Марку та адміністратора РЄ А.Ситіна відвідала в квітні м.Чернігів та в червні міста Сімферополь та Ялта (Автономна Республіка Крим). Під час візитів були організовані робочі зустрічі з керівниками та фахівцями місцевих фінансових управлінь. Останнє, в рамках підготовки доповіді, засідання робочої групи проведене в Києві в жовтні. Презентацію доповіді Ради Європи проведено під час конференції «Місцеві фінанси та міжбюджетні відносини в Україні» в листопаді 2001 року.

За фінансової підтримки Ради Європи в 2000 році Асоціація міст України випустила навчальний посібник “Конституційні засади муніципального права в Україні”.

В липні 2000 року делегація фінансистів українських міст взяла участь в міжнародному семінарі “Місцеві фінанси та бюджетні відносини”, що був організований Радою Європи в м.Будапешт (Угорщина). В жовтні та листопаді 2000 року в рамках спільної програми співпраці АМУ та Ради Європи відбулися навчальні візити делегацій АМУ до м.Берн (Швейцарія) та м.Брюссель (Бельгія).

У вересні 2001 року представники АМУ взяли участь у конференції Ради Європи «Роль підготовчих організацій в підтримці процесу децентралізації», яка проходила в Кракові (Польща). В листопаді 2001 року за рекомендацією АМУ делегація представників українських вузів, що готують кадри для місцевого самоврядування та міського господарства, взяла участь в навчанні, організованому Радою Європи в муніципальному навчальному центрі м.Барселона (Іспанія).

Співпраця з асоціаціями органів місцевого самоврядування зарубіжних країн.

В рамках програми співпраці з Асоціацією місцевих та регіональних влад Фінляндії в березні 2000 року відбувся візит делегації АМУ до Фінляндії з метою ознайомлення з роботою Асоціації та системою місцевого самоврядування країни. У вересні відбувся зустрічний візит Фінської делегації до України. Представники Фінської Асоціації відвідали міста Київ, Чернівці, Кам'янець-Подільський. Ознайомились з роботою Чернівецького регіонального відділення АМУ.

В квітні 2000 року підписано декларацію про співпрацю між АМУ та Асоціацією міст та громад Словаччини. Представники АМУ взяли участь в загальних зборах Асоціації міст та громад Словаччини, присвячених 10-й річниці місцевого самоврядування в Словаччині.

В травні 2000 року підписано Договір про співпрацю між Асоціацією міст України та Асоціацією міст Польщі.

В березні 2000 року у Житомирі підписано контракт з Асоціацією Голландських муніципалітетів і Асоціація міст України стала партнером в реалізації спільного Українсько-Нідерландського проекту "На шляху до відкритого та доступного місцевого управління в Україні". В рамках цього проекту відкрито чотири інформаційно-консультаційні центри в містах Житомирської області: Бердичів, Новоград-Волинський, Коростень, Баранівка). В квітні 2001 року міські голови цих міст пройшли стажування в Асоціації Голландських муніципалітетів. Протягом 2001 року фахівцями АМУ підготовлено та випущено українською та англійською мовами методичний посібник "Створення та діяльність інформаційно-консультативних центрів". Посібник буде презентовано в грудні 2001 року на міжнародній конференції, яка організується в рамках проекту.

Співпраця з Агенцією США з міжнародного розвитку

Більше п'яти років Асоціація міст України співпрацює з Агенцією США з міжнародного розвитку в напрямі розвитку місцевого самоврядування та покращання управління на місцях.

В попередньому розділі був описаний проект "Кращі практики місцевого самоврядування в Україні". В 2000 році цей проект виконувався АМУ за фінансової підтримки АМР США.

В 2000 році розпочався проект "Створення Регіональних відділень Асоціації міст України", який здійснює інститут "Трайенгл" (RTI) за фінансової підтримки АМР США. На виконання завдань проекту за два роки було поведене технічне оснащення та навчання персоналу у 18 регіональних відділеннях АМУ. Відповідно до робочого плану проекту було проведено серії навчальних семінарів в містах для працівників регіональних відділень і муніципальних урядовців. Тематика навчання: проведення громадських слухань, впровадження методики громадських закупівель, моделі фінансового аналізу, створення дорадчих комітетів. На сьогоднішній день відкрито технічно-обладнані офіси та введено в дію локальну комп'ютерну мережу з можливістю доступу в Інтернет у вісімнадцяти регіональних відділеннях Асоціації: Львівському, Закарпатському, Чернівецькому, Хмельницькому, Івано-Франківському, Тернопільському, Полтавському, Сумському, Харківському, Дніпропетровському, Запорізькому, Кіровоградському, Вінницькому, Чернігівському, Київському, Рівненському, Житомирському, Херсонському. Цей проект став дуже важливою підтримкою АМУ і запорукою у

створенні та розвитку загальнонаціональної мережі Регіональних відділень Асоціації, що в свою чергу дозволило створити ефективну розвинену інформаційну систему. В результаті здійснення цього проекту в повному обсязі – створення та оснащення 25 регіональних відділень,- АМУ буде мати міцний потенціал щодо розповсюдження та збирання інформації, надання інформаційних послуг своїм членам, що є одним із статутних завдань. Маючи таку мережу, АМУ може забезпечити доступ до законодавчої та інших баз даних, обмін інформацією для навіть самих малих міст та селищ.

В 2001 році АМУ у співпраці з інститутом “Трайенгл” (RTI) за фінансової підтримки АМР США був здійснений проект «Реформування міжбюджетних відносин». Метою здійснення цього проекту було дослідження практичного застосування положень Бюджетного кодексу, а саме фінансового забезпечення видатків, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів. Враховуючи недоліки та зауваження, виявлені під час дослідження, Асоціація визначила напрями та форми своєї участі в процесі формування бюджетів на 2002 рік.

В серпні 2001 році Асоціацією міст України було досягнуто домовленості з ПАДКО Інтернешнл Інк. щодо спільного виконання програми «Реформування тарифів та реструктуризація комунальних підприємств в Україні». Програма, мета якої - покращання якості надання комунальних послуг, виконується за фінансової підтримки АМР США. Завдання АМУ в проекті - співробітництво та координація роботи з органами місцевого самоврядування для виконання цілей проекту. В рамках участі Асоціації в проекті в листопаді проведено семінар для секції АМУ з питань житлово-комунального господарства «Досвід вирішення проблем реформування комунального господарства міст України». Для поширення інформації щодо найбільш успішних новацій у галузі надання населенню комунальних послуг заплановано випуск спеціалізованих бюлетенів «Кращі практики в галузі комунального господарства». Протягом виконання проекту в інформаційній мережі АМУ буде розміщена електронна бібліотека нормативних актів «Житлово-комунальне господарство», підготовлена фахівцями ПАДКО.

В листопаді 2001 року розпочато участь АМУ в «Програмі місцевих екологічних дій» (МЕП), яка фінансується АМР США. Програма спрямована продемонструвати участь громадськості у вирішенні екологічних проблем на прикладі шести міст та створити передумови для поширення досвіду в інших містах. АМУ, як учасник програми сприятиме зв'язкам та координації дій з органами місцевого самоврядування, впровадженню програмних заходів в

містах та поширенню досвіду участі громадськості у вирішенні екологічних проблем на місцях.

Участь АМУ в проекті «Міжнародна інформаційна мережа місцевого самоврядування» (ЛОГІН)

Програма «Міжнародна інформаційна мережа місцевого самоврядування» (Local Government Informational Network -LOGIN) створена для країн Центральної та Східної Європи і пострадянських держав з молодою демократією. Засновниками та донорами цього проекту є АМР США, Рада Європи, Світовий Банк, Інститут відкритого суспільства (Фонд Сороса) та Програма розвитку ООН. Партнерами в кожній країні обираються недержавні організації, які мають авторитет та є визнаними лідерами в сфері підтримки та розвитку місцевого самоврядування. Учасниками проекту є Болгарія, Латвія, Литва, Угорщина, Словаччина, Чехія, Польща, Україні. В лютому 2001 року Асоціація міст України була визначена партнерською організацією ЛОГІН в Україні та почала здійснення проекту. Головне завдання АМУ в проекті полягає в збиранні та поширенні інформації щодо практичного досвіду ефективного та дієвого управління на місцевому рівні з метою впровадження інноваційного досвіду, знань та кращих практик на місцях. Проект ЛОГІН інформаційний та має два компоненти – Інтернетівський та друкований. В ЛОГІН на АМУ покладена функція бути провідником інформації для міст-членів та інших користувачів в мережі Інтернет. Інформаційні матеріали (українською та англійською мовами) мережі ЛОГІН розміщуються в пошукових базах даних по відповідній тематиці, доступ до яких здійснюється через бібліотеку ЛОГІН на веб-сторінці АМУ (www.auc-login.org.ua). Враховуючи обмежений доступ в Інтернет міст-членів АМУ (всього близько 90 з 350) в рамках проекту ЛОГІН випускається щоквартальний бюлетень “Вісник Асоціації міст України”, який розсилається у всі міста-члени АМУ.

Розділ V. Інформаційна діяльність АМУ

Одним із головних статутних завдань Асоціації міст України є надання своїм членам інформаційних послуг, забезпечення їх надійною та своєчасною інформацією щодо стану та розвитку

місцевого самоврядування та його правової бази, важливих подій та про свою власну діяльність.

Для забезпечення відкритості та доступності інформації, її розповсюдження АМУ здійснює такими шляхами: через мережу Інтернет, через власні друковані засоби (розсилка в міста) та засоби масової інформації.

АМУ в Інтернет

Четвертий рік існує в мережі Інтернет сторінка Асоціації міст України www.auc.org.ua. Вона постійно оновлюється та вдосконалюється. Багато корисної та цікавої для відвідувачів інформації розміщено на сайті – структура Асоціації, список міст та адреси регіональних відділень, матеріали засідань правління, спілок та секцій, адреси донорських організацій, “кращі практики”. Всі напрями діяльності АМУ висвітлені сайті. В рубриці новини, яка оновлюється щоденно, подається оперативна інформація про події в житті в АМУ, законодавчі ініціативи, інша важлива інформація в сфері місцевого самоврядування в Україні. З головної сторінки АМУ в Інтернет здійснюється доступ до “Міжнародної інформаційної мережі місцевого самоврядування” ЛОГІН, партнером якої АМУ стала в 2001 році. Участь АМУ в програмі ЛОГІН сприяє посиленню спроможності Асоціації, як надавача інформаційних послуг своїм членам. Також значно посилився потенціал АМУ щодо розповсюдження та збирання інформації завдяки здійсненню проекту “Створення регіональних відділень”. Завдяки технічного оснащення та створення в РВ локальних комп’ютерних мереж з доступом до Інтернет, міста отримали реальну можливість доступу до законодавчої та інших баз даних та здійснення зв’язку з центральним офісом АМУ та між РВ за допомогою електронної пошти.

Друковані засоби інформації та видавнича діяльність АМУ

Зважаючи на те, що далеко не всі міста-члени АМУ мають доступ до Інтернет, та навіть просто не забезпечені комп’ютерною технікою, Асоціація міст України в справі забезпечення інформацією велику увагу приділяє паперовим носіям, друкованим засобам.

Щомісяця в кожне місто та регіональне відділення направляється так звана “велика пошта” - поточні матеріали про діяльність АМУ, інформаційний бюллетень про діяльність

виконавчої дирекції АМУ, матеріали засідання правління, спілок, секцій, інформація про заплановані заходи, брошури про проведені конференції та семінари, запити на інформацію для статистичних збірників АМУ. За останні два роки до міст-членів АМУ та РВАМУ було відправлено близько 20 тис. листів, 300 до центральних органів державної влади, 250 до зарубіжних країн.

В липні 2000 року започатковано випуск “Інформаційного бюлетеню про діяльність виконавчої дирекції АМУ”, який з того часу щомісячно направляється в міста.

Важливим напрямом інформування міст є статистичні збірники, які вже четвертий рік випускає Асоціація. Щороку виходять в світ щоквартальні видання “Фінансовий стан міст” та щорічні видання “Соціально-економічні показники розвитку міст”. Збирання та обробка інформації, макетування та випуск брошур виконується силами фахівців АМУ.

Також власними силами АМУ видаються брошури по всіх семінарах та конференціях, які проводяться Асоціацією.

Щоквартально з початку 2000 року АМУ видає бюлетень “Кращі практики в місцевому самоврядуванні України”. З липня поточного року започатковано видання “Вісника Асоціації міст України” (в рамках проекту ЛОГІН).

Важливим носієм інформації для міст та зацікавлених організацій є електронна газета АМУ “Територія”, яка виходить щотижнево починаючи з червня 2001 року. В газеті подається оперативна інформація про діяльність АМУ та аналіз матеріалів центральних та регіональних ЗМІ, які стосуються життя міст, роботи органів місцевого самоврядування, правової політики держави.

Протягом двох останніх років АМУ плідно співпрацює з журналом “Міське господарство”. В початку 2001 року Асоціація міст України ввійшла в число засновників журналу, який виходить щоквартально і розповсюджується по передплаті. В кожному числі публікуються матеріали про діяльність Асоціації в напрямі поліпшення управління на місцях та покращання надання комунальних і муніципальних послуг мешканцям, або інформація з міст про цікаві досягнення та нововведення в цьому напрямі.

Зв'язки Асоціації міст України з засобами масової інформації.

З метою якнайширшого інформування населення про діяльність Асоціації, її позиції в бюджетному процесі та процесі створення правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування тощо, прес-службою АМУ налагоджено зв'язки з засобами масової інформації.

За звітний період про роботу Асоціацію міст України та її керівних органів інформували “Урядовий кур’єр”, “Хрещатик”, “Київський вісник”, “Столиця”, “Голос України”, “Регіон” , “Дзеркало тижня”, “Президентський вісник”, “Украина и мир сегодня” та інші. Регулярно організуються інтерв’ю міських голів та керівників АМУ на радіо (І програма Українського радіо, «Голос Києва», «Ера», «Континент») та показ матеріалів і оперативних новин про заходи та події АМУ на телебаченні (ТРК «Київ», УТ-1, УТ-2, «Новий канал», СТБ, ЮТАР).

Заключна частина

Новий 2002 рік є роком 10-річчя діяльності Асоціації міст України. І досягнення в нашій роботі очевидні. Багато зроблено в напрямі відстоювання прав та інтересів місцевого самоврядування в Україні за цей період. Але ще більше роботи нам належить зробити в майбутньому. Ще не в повній мірі відповідає Європейським стандартам правова база місцевого самоврядування в Україні, не остаточно врегульовані міжбюджетні відносини та розподіл повноважень між різними рівнями влади, недостатня захищеність міських голів від втручання в їх справи державних органів влади. Проблем ще багато. І ми будемо їх вирішувати. Асоціація і надалі буде триматись курсу реформ та подальшого розвитку місцевого самоврядування в Україні, захисту його інтересів шляхом підтримки переговорного процесу від імені органів місцевого самоврядування з центральними органами влади, який, до речі, в багатьох країнах закріплено законодавчо.